

[Etusivu](#) > ... > [Kanteen Nostaminen](#) > [Sovittelu](#) > [Sovittelu EU-maissa](#) > Luxembourg

Sovittelu EU-maissa

Sisällön tuottaja:

Luxemburg

Luxemburg

Riita-asiaa ei välttämättä tarvitse viedä tuomioistuimeen vaan sen voi pyrkiä ratkaisemaan sovittelulla. Sovittelussa on kyse vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta, jossa sovittelija auttaa riidan osapuolia pääsemään sovintoratkaisuun. Sovittelun edut ovat Luxemburgin hallintovirkamiesten ja oikeusalan ammattilaisten tiedossa.

Keneen pitäisi ottaa yhteyttä?

Luxemburgissa ei ole sovittelijan ammattia keskitetysti sääntelevää elintä.

Sovittelua tehdään tietyillä erityisaloilla (pankit, vakuutukset ym.), hallinnollisten asioiden sovittelusta vastaa [oikeusasiamies](#) (*l'Ombudsman*) ja lasten oikeuksiin liittyvästä sovittelusta [Lapsiasioiden komitea](#) (*l'Ombudskomitee fir t'Rechter vun de Kanner*). Lisäksi seuraavat yhdistykset toimivat sovittelun alalla:

- [Luxemburgin sovittelijayhdistys](#) (*Association luxembourgeoise de la médiation et des médiateurs agréés - ALMA*, voittoa tavoittelematon yhdistys)
- [Siviili- ja kauppaoikeuden alan sovittelukeskus](#) (*Centre de médiation civile et commerciale - CMCC*)
- [Sovittelukeskus](#) (*Centre de médiation - voittoa tavoittelematon yhdistys*)
- [Perhe- ja sosiaaliasioiden sovittelukeskus](#) (*Centre de médiation Socio-Familiale*, Pro Familia -säätiön ylläpitämä)

Millä aloilla sovittelu on käytettävissä ja/tai sen käyttö on yleisintä?

Sovittelu on käytettävissä pääasiassa

- hallinnollisissa asioissa
- rikosasioissa
- perheoikeudellisissa asioissa
- kauppaoikeudellisissa asioissa
- naapuririita-asioissa.

Siviili- ja kauppaoikeudellisten asioiden sovittelun keskeisiä piirteitä ovat pyrkimys yhteisymmärrykseen, luottamuksellisuus sekä sovittelijan riippumattomuus, puolueettomuus ja ammattitaito. Sovittelu voi koskea koko riita-asiaa tai sen osaa. Sekä tavanomainen sovittelu että tuomioistuinsovittelu ovat käytössä. Perheasioiden sovittelun asema on keskeinen.

Tavanomaisessa sovittelussa (*médiation conventionnelle*) asianosainen voi ehdottaa muille asianosaisille oikeudellisista ja välimiesmenettelyistä riippumattoman sovittelun käyttöönottoa milloin tahansa tuomioistuinsovittelun edeltävän oikeudellisen menettelyn aikana.

Sen jälkeen kun siviili-, kaupp- tai perheoikeudellinen kanne on jo nostettu tuomioistuimessa, tuomari voi käynnistää tuomioistuinsovittelun (*médiation en justice* tai *médiation judiciaire*) milloin tahansa ennen tuomioistuinsovittelun alkamista. Tämä ei kuitenkaan ole mahdollista kassaatioistuimessa eikä välitoimia

koskevassa asiassa. Tuomari voi kutsua asianosaiset sovitteluun omasta aloitteestaan tai näiden yhteisestä pyynnöstä. Sovittelun käyttö edellyttää molemmissa tapauksissa asianosaisten suostumusta. Tietyissä erikseen määriteltyihin perheoikeudellisiin kysymyksiin liittyvissä asioissa tuomari voi ehdottaa asianosaisille sovittelua ja määrätä pidettäväksi maksuttoman tiedotuskokouksen, jossa selitetään sovittelun periaatteita, sovittelumenettelyä ja sen vaikutuksia.

Rikosoikeudellisissa asioissa syyttäjä voi tietyin edellytyksin turvautua sovitteluun ennen kuin hän päättää syytteen nostamisesta, jos sovittelun avulla voidaan

- varmistaa, että uhri saa korvauksen kärsimästään vahingosta tai
- korjata rikoksesta aiheutunut haitta tai
- auttaa rikosentekijää palaamaan yhteiskuntaan.

Sovittelun käyttö ei estä nostamasta myöhemmin syytettä erityisesti, jos sovittelun ehtoja ei noudateta.

Onko sovittelussa noudatettava erityisiä sääntöjä?

Sovittelun käyttäminen on täysin vapaaehtoista.

Hallinnollisesta sovittelusta, rikossovittelusta sekä «erityisaloilla tapahtuvasta» sovittelusta on annettu erilliset säädökset.

Tiedotus ja koulutus

Rikossovittelu

Rikossovittelusta säädetään [6. toukokuuta 1999 annetussa laissa](#) ja [31. toukokuuta 1999 annetussa suurherttuan asetuksessa](#). Ennen kuin syyttäjä päättää syytteen nostamisesta, hän voi päättää käyttää sovittelua, jos katsoo, että tämä voi edistää uhrin kärsimän vahingon korvaamista tai korjata rikoksesta aiheutuneen haitan tai helpottaa rikosentekijän palaamista yhteiskuntaan. Jos syyttäjä päättää käyttää rikossovittelua, hän voi nimetä auktorisoidun sovittelijan tätä varten.

Auktorisointi:

Lupaa toimia rikossovittelijana haetaan oikeusministeriöltä, joka päättää asiasta valtiosyyttäjän lausunnon saatuaan.

Siviili- ja kauppaoikeudellinen sovittelu

Siviili- ja kauppaoikeudellisesta sovittelusta säädetään [24. helmikuuta 2012 annetussa laissa](#), joka muodostaa uudistettuun siviiliproessilakiin sisältyvän uuden osaston. Luxemburg saattoi tällä lailla voimaan tietyistä sovittelun näkökohdista siviili- ja kauppaoikeuden alalla 21. toukokuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/52/EY. Uuden lain mukaan direktiivissä esitettyjä rajat ylittäviin riita-asioihin sovellettavia periaatteita sovelletaan myös kansallisiin riita-asioihin. Lakia täydentää [25. kesäkuuta 2012 annettu asetus tuomioistuinsovittelijan ja perhesovittelijan auktorisointimenettelystä, erityiskoulutuksesta sekä maksuttoman tiedotuskokouksen järjestämisestä](#).

Sovittelija on puolueeton ulkopuolinen henkilö, jonka tehtävänä on kuulla asianosaisia yhdessä ja tarvittaessa myös erikseen. Tavoitteena on saada asianosaiset itse ratkaisemaan oikeusriitansa. Sovittelija ei pakota asianosaisia sovintoon vaan pyrkii auttamaan heitä neuvottelemaan omatoimisesti sovintoratkaisun.

Tuomioistuinsovittelun ja perheasioiden sovittelun voi suorittaa auktorisoitu tai auktorisoimaton sovittelija. Auktorisoidulla sovittelijalla tarkoitetaan oikeusministerin kyseiseen tehtävään auktorisoimaa luonnollista henkilöä.

Myös silloin, kun kyseessä on tavanomainen sovittelu tai rajat ylittävä riita-asia, asianosaiset voivat sopia muun kuin auktorisoidun sovittelijan käyttämisestä.

Auktorisointi:

Auktorisoinnin myöntää sovittelijoille oikeusministeriö. Sovittelijalta ei edellytetä auktorisointia siviili- ja kauppaoikeudellisten asioiden tavanomaisessa sovittelussa.

Auktorisointia voi hakea kuka tahansa luonnollinen henkilö, joka täyttää edellytykset, joista säädetään siviili- ja kauppaoikeudellisten asioiden sovittelun sisällyttämisestä uuteen siviiliprosessilakiin 24. helmikuuta 2012 annetussa laissa sekä tuomioistuinsovittelijan ja perheasioiden sovittelijan auktorisointimenettelystä, erityiskoulutuksesta sekä maksuttoman tiedotuskokouksen järjestämisestä 25. kesäkuuta 2012 annetussa asetuksessa.

Direktiivin 2008/52/EY sekä 24. helmikuuta 2012 annetun lain 1251-3 §:n 1 momentin 3 alakohdan nojalla sovittelupalvelujen tarjoajan, joka täyttää Luxemburgin kelpoisuusvaatimuksia vastaavat tai keskeisiltä osin vertailukelpoiset vaatimukset toisessa EU:n jäsenvaltiossa, ei tarvitse hankkia auktorisointia Luxemburgin suurherttuakunnassa.

Auktorisointi myönnetään määräämättömäksi ajaksi.

Uuden siviiliprosessilain 1251-3 §:n 2 momentissa ja 25. kesäkuuta 2012 annetussa suurherttuan asetuksessa säädetään auktorisoinnin edellytyksistä:

1. Hakijan on osoitettava täyttävänsä kunniallisuutta, pätevyyttä, koulutusta, riippumattomuutta ja puolueettomuutta koskevat vaatimukset.
2. Hakijan on esitettävä luxemburgilainen rikosrekisteriote tai sen maan, jossa hän on oleskellut viimeksi kuluneiden viiden vuoden ajan, toimivaltaisten viranomaisten antama vastaava asiakirja.
3. Hakijalla on oltava kelpoisuus käyttää kansalaisoikeuksiaan ja poliittisia oikeuksiaan.
4. Hakijalla on oltava sovittelijan erityiskoulutus, josta osoituksena on
  - Luxemburgin yliopiston tai Euroopan unionin jäsenvaltion lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten mukaisesti nimetyn yliopiston, korkeakoulun tai muun vastaavan tasoisen oppilaitoksen myöntämä ylempi korkeakoulututkinto sovittelussa tai
  - kolmen vuoden ammatillinen kokemus täydennettynä 25. kesäkuuta 2012 annetun asetuksen 2 artiklan mukaisella «sovittelun erityiskoulutuksella» tai
  - unionin jäsenvaltiossa tunnustettu sovittelijan koulutus.

Luxemburgin yliopistossa on erityinen [sovittelun koulutusohjelma \(ylempi korkeakoulututkinto\)](#).

Paljonko sovittelu maksaa?

Sovittelumenettely on useissa tapauksissa maksuton. Jos sovittelusta veloitetaan maksu, tästä on ilmoitettava selvästi.

Tavanomaisesta sovittelusta veloitettavan palkkion suuruus voidaan määrittää vapaasti. Asianosaiset vastaavat kuluista ja palkkioista yhtä suurin osuuksin, elleivät he toisin päätä.

Tuomioistuinsovittelusta ja perheasioiden sovittelusta veloitettavien palkkioiden määrä vahvistetaan asetuksessa.

Voidaanko sovittelussa aikaansaatu sopimus panna täytäntöön?

On tärkeä huomata, että siviili- ja kauppaoikeudellisen sovittelun tuloksena syntyneellä sopimuksella on sama lainvoima kuin tuomioistuimen päätöksellä. Tällainen sovintosopimus on täytäntöönpanokelpoinen koko Euroopan unionin alueella direktiivin 2008/52/EY mukaisesti riippumatta siitä, onko se tehty toisessa unionin jäsenvaltiossa vai kansallisella tasolla. Sopimus on täytäntöönpanokelpoinen, kun toimivaltainen tuomioistuin on vahvistanut sen kokonaan tai osittain.

Direktiivi on saatettu osaksi Luxemburgin lainsäädäntöä 24. helmikuuta 2012 annetulla lailla. Laissa asetetaan sovittelu tasavertaiseen asemaan muiden käytössä olevien oikeudellisten menettelyjen kanssa.

Linkkejä

[Luxemburgin oikeusministeriö](#)

[Luxemburgin sovittelijayhdistys \(ALMA, voittoa tavoittelematon yhdistys\)](#)

[Siviili- ja kauppaoikeuden alan sovittelukeskus \(CMCC\)](#)

[Siviili- ja kauppaoikeuden alan sovittelukeskus \(CMCC\)](#)

[Sovittelukeskus \(voittoa tavoittelematon yhdistys\)](#)

[Perhe- ja sosiaaliasioiden sovittelukeskus](#)

■ Päivitetty viimeksi: 05/08/2025

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.